

Alphons Ariëns

Onze school is vernoemd naar Alphons Ariens. Hieronder kunt u lezen wat hij gedaan heeft voor de arbeidersbeweging:



Alphonse Marie Auguste Joseph Ariëns (roepnaam: Alfons of Fons) (

Utrecht, 26 april 1860 – Amersfoort, 7 augustus 1928) was een Nederlands priester die een grote rol speelde in de rooms-katholieke arbeidersbeweging in Nederland alsmede voor de ontwikkeling van een katholieke sociale leer.

Ariëns werd geboren in Utrecht, als zoon van de advocaat Adriaan Willem Karel Ariëns, en de huisvrouw Lisette Christine Antonia Povel.

Ariëns volgde de lagere school. Toen hij tien jaar oud was, werd hij naar het kleinseminarie en internaat Rolduc gestuurd, waar hij tot 1878 werd opgeleid. Hij studeerde theologie aan het groot-seminarie te Rijsenburg, en werd op 15 augustus 1882 tot priester gewijd. Vervolgens vertrok hij naar Rome, waar hij dogmatiek studeerde en in 1885 promoveerde tot doctor in de theologie. Vervolgens reisde hij een jaar door Italië om de arbeidsomstandigheden aldaar te bestuderen.

In 1886 keerde hij terug naar Nederland. Hij werd benoemd tot kapelaan in Enschede en spoorde daar in 1889 enkele katholieke wevers aan om een katholieke arbeidersvereniging op te richten. In 1891 gaf hij de aanzet tot de oprichting van de Rooms Katholieke Twentsche Fabrieksarbeidersbond, die hij in 1895 liet opgaan in de katoenbewerkerbond Unitas. Ook richtte hij het Kruisverbond tegen alcoholisme op. Met enkele andere verenigingen ging het Kruisverbond in 1899 op in de federatie Sobriëtas, onder leiding van jhr. mr. Charles Ruijs de Beerenbrouck.

Voor ontslagen arbeiders richtte Ariëns in 1895 te Haaksbergen een coöperatieve textiel fabriek op, *De Eendracht*. In de periode hierna raakte Ariëns in conflict met de RKSP-politicus en eveneens priester Mgr. Dr. Herman Schaepman. In 1894 richtte hij ook de *Koninklijke Leo Harmonie* op. De naam verwees naar paus Leo XIII. Diens encycliek *Rerum Novarum* beschouwde Ariëns als een bevestiging van zijn sociale werk voor de nood van de arbeidersklasse. Toen *De Eendracht* in financiële moeilijkheden raakte, ging Ariëns als vertegenwoordiger van zijn coöperatie werken en tenslotte verkocht hij zijn miskelk ten bate van de fabriek, maar dit mocht allemaal niet baten en het bedrijf moest worden opgeheven.

Op 20 mei 1901 werd Ariëns benoemd tot pastoor in Steenderen. Na zelfmoord van een parochiaan als gevolg van ernstig drankmisbruik, gaf hij aan dat het goed zou zijn een r.k. vereniging tegen drankmisbruik op te richten. Hij vond dat de boerenknechten een hoger loon moesten ontvangen, en ook moesten ze hetzelfde eten als de boeren, vond hij. In 1903 was het mede aan zijn inspanningen te danken dat de gemeentearbeiders van Steenderen loonsverhoging kregen en meer vrije dagen.

Na de spoorwegstaking van 1903 werd Ariëns lid van de staatscommissie die toen werd ingesteld, en in 1908 bemiddelde hij in een conflict tussen wevers in Goirle en de familie Van Puijenbroek. In 1908 werd Ariëns benoemd tot pastoor in Maarssen. Met de Utrechtse aartsbisschop Henricus van de Wetering kon hij niet goed overweg. Deze bisschop moest weinig hebben van de sociale beweging en vond Ariëns' sociale activisme overdreven. Eerst later prees hij het werk van Ariëns openlijk en zag ook Van de Wetering de noodzaak van activisme ten behoeve van de sociale rechtvaardigheid in.

In 1919 werd pastoor Ariëns benoemd tot Geheim Kamerheer van Zijne Heiligheid de Paus (Paus Benedictus XV) en werd zodoende bevoegd de titel 'Monseigneur' te dragen alsmede het zogenaamde 'klein paars' (priestertoog/soutane met paarse knopen en biezen, bonnet met roodpaarse kwast). Bij deze gelegenheid kocht de R.K. parochie van Maarssen zijn miskelk terug om deze aan Ariëns ten geschenke te geven. De miskelk bevindt zich tegenwoordig in de Maarssense parochiekerk. Deze kelk gebruikte priester Ariëns dagelijks om de Mis op te dragen.

In 1928 trok Ariëns zich wegens zijn slechte gezondheid terug in een klooster bij Amersfoort, waar hij enkele maanden later op 68-jarige leeftijd overleed, voorzien van de sacramenten der stervenden en in aanwezigheid van zijn confraters.